

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ALESSANDRO BARICCO

Mătase

Traducere din italiană de
ADRIAN POPESCU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corectori: Cristina Jelescu
DTP: Corina Roncea, Carmen Petrescu

Tipărit la Proeditură și Tipografie

ALESSANDRO BARICCO

SETA

Copyright © RCS Libri SpA, Milano, 1996

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2015, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BARICCO, ALESSANDRO

Mătase / Alessandro Baricco; trad.: Adrian Popescu. –

București: Humanitas Fiction, 2015

ISBN 978-973-689-873-0

I. Popescu, Adrian (trad.)

821.131.1-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Deși tatăl său și-a închipuit că va avea un viitor strălucit în armată, Hervé Joncour a sfârșit prin a-și câștiga existența cu o meserie insolită, de care nu era străină, datorită unei ciudate ironii, o trăsătură atât de plăcută încât trăda o vagă nuanță *feminină*.

Pentru a trăi, Hervé Joncour cumpăra și vindea viermi de mătase.

Ne aflăm în 1861. Flaubert tocmai scria *Salammbô*, iluminatul electric era încă o ipoteză și Abraham Lincoln, de cealaltă parte a Oceanului, lupta într-un război căruia nu avea să-i vadă niciodată sfârșitul.

Hervé Joncour avea 32 de ani.

Cumpăra și vindea.

Viermi de mătase.

Pentru a fi mai exacti, Hervé Joncour cumpăra și vindea viermii când a fi vierme însemna măruntele ouă, de culoare galbenă sau gri, nemișcate și aparent moarte. Numai în palmă ele puteau încăpea cu miile.

„Așa cum se zice că îți ții norocul în palmă.“

În primele zile din mai, ouăle se întredeschideau, eliberând o larvă care, după treizeci de zile de nebu-nească îmbuibare cu frunze de dud, avea grijă să se închidă din nou într-o gogoasă, pentru a evada apoi definitiv de-acolo, după două săptămâni, lăsând în urmă o zestre care, calculată în metri, însemna mii de metri de fir brut și, în bani, o sumă serioasă de franci francezi: admițând că totul decurgea respectându-se regulile și, cazul lui Hervé Joncour, într-o anumită regiune din Franța meridională.

Lavilledieu era numele satului în care trăia Hervé Joncour.

Hélène, cel al soției sale.

Nu avea copii.

Pentru a evita daunele provocate de epidemiile care, tot mai des, loveau culturile europene, Hervé Joncour se străduia să achiziționeze ouă de viermi de mătase de dincolo de Mediterană, din Siria și din Egipt. În asta consta partea cea mai rafinat de aventuroasă a muncii sale. În fiecare an, în primele zile din ianuarie, pleca. Străbătea o mie șase sute de mile pe mare și opt sute de kilometri pe uscat. Alegea ouăle, negocia prețul, le achiziționa. Apoi se întorcea, străbătea opt sute de kilometri pe uscat și o mie șase sute de mile pe mare și revenea în Lavilledieu, de obicei în prima duminică din aprilie, de regulă la timp pentru a ajunge la liturghie.

Munca încă două săptămâni pentru a pregăti ouăle și a le vinde.

În restul anului, se odihnea.

— Cum e Africa? îl întrebau.

— Obosită.

Avea o casă spațioasă, nu prea departe în afara satului, și un mic laborator, în centru, chiar în fața locuinței abandonate de Jean Berbeck.

Jean Berbeck hotărâse într-o zi că nu avea să mai vorbească de atunci înainte. Și-a ținut promisiunea. Soția și cele două fice l-au părăsit. El s-a stins. Casa lui n-a vrut-o nimeni, așa că era acum o casă abandonată.

Cumpărând și vânzând viermi de mătase, Hervé Joncour câștigă în fiecare an o cifră suficientă pentru a-și asigura lui și soției sale acel confort pe care în provincie ești înclinat să-l numești lux. Se bucura cu discreție de bunurile lui și perspectiva, verosimilă, de-a deveni realmente bogat îl lăsa cu desăvârșire indiferent. Era, de altfel, unul dintre acei oameni cărora le place să *asiste* la propria viață, considerând nepotrivită orice ambiție de a o *trăi*.

Se va observa că își urmau destinul în modul în care, cei mai mulți, sunt obișnuiți să observe o zi ploioasă.

Dacă l-ai fi întrebat, Hervé Joncour ți-ar fi răspuns că viața lui ar fi putut continua așa mereu. La începutul anilor șaiszeci, totuși, epidemia de pebrină, care făcuse inutilizabile ouăle culturilor europene, se răspândi și dincolo de mare, atingând Africa, iar, după unii, chiar India. Hervé Joncour se întoarse din obișnuitul lui voiaj, în 1861, cu o mulțime de ouă, care se dovediră, după două luni, aproape în întregime infectate. Pentru Lavilledieu, ca și pentru atâtea localități care-și întemeiau bogăția pe producția de mătase, anul acela păru începutul sfârșitului. Știința se arată neputincioasă în elucidarea cauzelor epidemiei. Și lumea întreagă, până în regiunile sale cele mai îndepărtate, părea prizoniera acelei vrăji inexplicabile.

— *Aproape* întreaga lume, rosti încet Baldabiou. Aproape, turnându-și două degete de apă în Pernod.

Baldabiou era bărbatul care, în urmă cu douăzeci de ani, abia sosit în sat, se îndreptase direct spre biroul primarului, intrase fără să se anunțe, întinsese pe masa acestuia o eșarfă de mătase culoarea amurgului și întrebuse

— Știți ce-i aceasta?

— Lucruri femeiești.

— Greșit. Lucruri bărbățești: bani.

Primarul îl dăduse pe ușă afară.

El construi o filatură, lângă fluviu, o magazie pentru creșterea viermilor, în spatele pădurii, și o bisericuță dedicată Sfintei Agnes, la răspântia drumului spre Vivier. Angajă vreo treizeci de muncitori, își procură din Italia o misterioasă mașinărie din lemn, toată numai roți și angrenaje, și nu discută cu nimeni timp de șapte luni. Apoi se-ntoarse la primar și-i puse pe masă, atent ordonate, în bancnote mari, treizeci de mii de franci.

— Știți ce sunt ăștia?

— Bani.